

11.5.2024 Pääsiäiskauden kuudennen viikon lauantaina

Päivän epistola

”Sapatin mentyä, viikon ensimmäisenä päivänä, kokoonnuimme murtamaan leipää. Paavali, jonka seuraavana päivänä oli määrä jatkaa matkaansa, puhui koolla oleville, ja puhe pitkittyi puoleenyöhön saakka. Ylimmän kerroksen huoneessa, jossa olimme, paloi monta lamppua. Muuan Eytykos-niminen nuorukainen istui ikkunalla, ja kun Paavali yhä jatkoi puhettaan, hän vaipui syvään uneen ja nukuksissa putosi kolmannesta kerroksesta alas. Hänet nostettiin kuolleena maasta. Mutta Paavali meni alas, painautui häntä vasten, kietoi kätensä hänen ympärilleen ja sanoi: ”Älkää hätäilkö, hän on hengissä.” Paavali palasi sitten yläkertaan, mursi leipää ja söi. Hän keskusteli opetuslasten kanssa vielä pitkään, aina aamunkoittoon saakka, ja lähti sitten. Poika vietiin elävänä kotiin, ja kaikki olivat iloissaan ja rohkealla mielin.” (Ap.t. 20: 7 – 12)

Paavali on palaamassa kolmannelta lähetysmatkaltaan. Hän purjehti Filippistä Troakseen, mikä on tekstimme tapahtumapaikka. Troas sijaitsi Egeanmeren rannalla Vähä-Aasiassa.

”Sapatin mentyä, viikon ensimmäisenä päivänä” on sunnuntai. ”kokoonnuimme murtamaan leipää” eli toimittamaan eukaristian, ehtoollisen sakramentin. Ajankohta on yö, Paavali ”yhä jatkoi puhettaan” viittaa pitkään opetuspuheeseen. Keskustelu leivänmurtamisen jälkeen jatkui aina aamunkoittoon saakka.

Paavali painautui Eytykosta vasten, tuo mieleen vastaavat kuolleista herättämiset Raamatussa. ”toimivat profeetat Elia ja Elisa, Jeesus ja apostoli Pietari.

Päivän evankeliumi

”Kun puhun teille, en puhu omissa nimissäni: Isä on minussa, ja minun tekoni ovat hänen tekojaan. Uskokaa, kun sanon, että minä olen Isässä ja Isä on minussa. Ellette muuten usko, uskokaa minun tekojeni tähden. ”Totisesti, totisesti: joka uskoo minuun, on tekevä sellaisia tekoja kuin minä teen, ja vielä suurempiakin. Minä menen Isän luo, ja mitä ikinä te pyydätte minun nimessäni, sen minä teen, jotta Isän kirkkaus tulisi julki Pojassa. Mitä te minun nimeeni vedoten pyydätte minulta, sen minä teen. ”Jos te rakastatte minua, te noudatatte minun käskyjäni. Minä käännyn Isän puoleen, ja hän antaa teille toisen puolustajan, joka on kansanne ikuisesti. Tämä puolustaja on Totuuden Henki. Maailma ei voi Henkeä saada, sillä maailma ei näe eikä tunne häntä. Mutta te tunnette hänet, sillä

hän pysyy luonanne ja on teissä. ”En minä jätä teitä orvoiksi, vaan tulen luoksenne. Vielä vähän aikaa, eikä maailma enää näe minua, mutta te näette, sillä minä elän ja tekin tulette elämään. Sinä päivänä te ymmärrätte, että minä olen Isässäni ja että te olette minussa ja minä teissä. Joka on ottanut vastaan minun käskyni ja noudattaa niitä, se rakastaa minua. Ja minun Isäni rakastaa sitä, joka rakastaa minua, ja häntä minäkin rakastan ja ilmaisen hänelle itseni.” (Joh. 14: 10b – 21)

Teksti jatkaa siitä, mihin eilinen evankeliumi päättyi. Eilisen evankeliumin viimeiset asiat ovat tässä ensimmäisinä.

Teksti käsittelee Puolustajaa ja Jeesuksen paluuta. Huomio kiinnittyy lupauksiin, joita Jeesus tekee uskoville. ”Totisesti, totisesti: joka uskoo minuun, on tekevä sellaisia tekoja kuin minä teen, ja vielä suurempiakin. Minä menen Isän luo”. Vanhempi käännös on muodossa ”sillä minä menen Isän luo”. Sellaiset teot viittaavat kahteen asiaan, toisaalta siihen, että Jeesukseen uskovat jatkavat Hänen työtään julistamalla ilosanomaa, toisaalta mahdollisesti siihen, että heidän tekonsa ovat ”tunnustekoja”.

”Mitä te minun nimeeni vedoten pyydätte minulta, sen minä teen.” Tämä sama asia on ilmaistu hieman eri tavoin evankeliumien eri kohdissa. Joskus Jeesus on se, joka vastaa pyyntöön, niin kuin tämän päivän tekstissä on. Joskus Isä toimii, kun pyydetään Jeesuksen nimessä, joskus kysytään suoraan Isältä, joskus pyyntöä ei kohdisteta suoraan, mutta voidaan olettaa, että se on kohdistettu Isälle. Pyynnöllä on yksi ehto, se on sama kuin Jeesuksen toiminnalla, sen tulee todistaa Jeesuksen ja Isän yhteyttä. Lisäksi edellytetään uskoa Jeesukseen. Tämän päivän evankeliumi toteaa: ”mitä ikinä te pyydätte minun nimessäni, sen minä teen, jotta Isän kirkkaus tulisi julki Pojassa.” Emme siis voi pyytää ”mitä tahansa”. Teksti paljastaa, että Jumalan Poika toimii edelleen, Hän ei ole poissa maailmasta.

Seuraavissa lupauksissa tulee ilmi, millä erikoisella tavalla Jeesus on läsnä uskovassa yhteisössä. Tässä on kolme kohtaa, jotka huomaamme. Ensinnäkin rakkauden Jeesukseen: ”Jos te rakastatte minua, te noudatatte minun käskyjäni.” Toiseksi palkkion tästä: ”Minä käännyin Isän puoleen, ja hän antaa teille toisen puolustajan, joka on kanssanne ikuisesti. Tämä puolustaja on Totuuden Henki.” Kolmanneksi opetuslasten ja maailman välisen vastakkaisuuden: ”Maailma ei voi Henkeä saada, sillä maailma ei näe eikä tunne häntä.”

Jeesus oli aikaisemmin puheessaan antanut uuden käskyn: ”Rakastakaa toisianne!” (Joh. 13: 34 – 35). Jeesuksen käskyjen noudattaminen merkitsee siis lähimmäisen rakastamista. Jeesus antoi

aikaisemmin myös ohjeen, että Hänen sanoistaan tulee pitää kiinni (esim. Joh. 8: 51). Näissä yhteyksissä ilmenee samalla epäuskon tuomitseminen. Jeesusta tuomittaessa ja tuomiota toteutettaessa tulee ilmi tämä kahdenlainen suhtautuminen Jeesukseen: rakastaminen ja vihaaminen. Rakkaus Jeesukseen edellyttää Hänen käskyjensä noudattamista.

”Minä käännyn Isän puoleen ja hän antaa teille toisen puolustajan, joka on kanssanne ikuisesti. Tämä puolustaja on Totuuden Henki.” Kyseessä on Pyhä Henki, Jumalan kolmas persoona. ”Toisen puolustajan” ilmaisee tässä kohdassa Pyhän Hengen tehtäväksi jatkaa Jeesuksen maanpäällistä toimintaa. ”Minä käännyn Isän puoleen” ansaitsee huomiomme. Kyse ei ole pyynnöstä, sillä Pyhän Kolminaisuuden persoonat eivät ole toisilleen alisteisia. Kysymys on opetuslasten ymmärryskyvystä. Jos Jeesus olisi sanonut ”minä lähetän”, niin opetuslapset eivät olisi sitä ymmärtäneet. Kääntymisen Isän puoleen he ymmärtävät. Meillä on tieto siitä, että Pyhän Kolminaisuuden persoonat toimivat yhdessä. Pyhä Henki tulee aina olemaan kanssamme.

Pyhä Henki ei ota itselleen lihallista muotoa kuten Kristus teki. Hän on nimenomaan Henki, joka ei toimi Kristuksen tavoin sanojen ja tekojen kautta. Hän pitää huolta ihmisten sieluista.

”Maailma ei voi Henkeä saada, sillä maailma ei näe eikä tunne häntä.” Maailmalla tarkoitetaan Jumalaa vastustavaa maailmaa. Se ei tunnista sitä, mikä on aineetonta, siksi se ei voi tunnistaa Pyhää Henkeä, Hänen jumalallista luontoaan. Opetuslapset tuntevat Hänet: ”sillä hän pysyy luonanne ja on teissä”. ”Pysyä luonanne” merkitsee suojelemista, ”olla teissä” merkitsee pyhittävää vaikutusta, Jumalan armon läsnäoloa.

Pyhän Hengen saaminen ei merkitse Kristuksen poissaoloa. ”Vielä vähän aikaa eikä maailma näe minua, mutta te näette, sillä minä elän ja tekin tulette elämään.” Tämä lause on monimerkityksellinen. Siinä viitataan Kristuksen kuolemaan. Hän kuolee ja maailma ei näe Häntä. Mutta Hän nousee kuolleista, ja Hänet voidaan nähdä maailmassa taivaaseen astumiseen saakka. Toisaalta Hän on aina meidän kanssamme, meidän toimissamme, me voimme kohdata Hänet Kirkon pyhissä toimituksissa. Hän on noussut kuolleista ja elää ikuisesti. Meidän fyysinen kuolemamme ei johda eroon Hänestä, sillä silloinkin Hän on meidän kanssamme. Hän vaikuttaa pyhiensä kautta maailmassa. Lähimmäisissämme me voimme kohdata Hänet.

”Sinä päivänä te ymmärrätte, että minä olen Isässäni ja että te olette minussa ja minä teissä.” Jeesus on puhunut aikaisemmin Hänen ja Isän välisestä suhteesta. Nyt suhteissa mennään pidemmälle. Opetuslapsilla (kristityillä) on myös suhde Jeesuksen kanssa. Me olemme Hänessä ja Hän on meissä.

Kirkon opettajat osoittavat, että tässä kohdassa on kolme eri suhdetta. Yksi on Isän ja Pojan välillä, sillä He ovat yhtä. Toinen suhde on Kristuksen suhde apostoleihin, Hän on heissä, vaikuttamassa ja toimimassa heidän kautta maailmassa. Kolmas on apostolien suhde Kristukseen, kun he hyväksyvät Hänet kanssatoimijakseen.

Jeesuksen käskyjen vastaanottaminen ja noudattaminen osoittaa rakkautemme Häntä kohtaan. Tällaista ihmistä myös Isä Jumala rakastaa. ”Häntä minäkin rakastan ja ilmaisen hänelle itseni.” Tässä Jeesus valmistaa opetuslapsiaan siihen, että kuolemansa ja ylösnousemisensa jälkeen Hän tulee ilmestymään heille, siis ”ilmaisemaan” itsensä.